Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
BİLİŞİM SİSTEMLERİ KULLANIM KURALLARI

A - AMAÇ

Bu metnin amacı, TÜBİTAK bilişim sistemlerinin kullanımında güvenlik, sorumluluk ve kişisel bilgilerin gizliliği ilkelerinin gözetilmesini sağlamaktır. Metinde, sistemlerin kullanımında kabul edilebilir olan ve olmayan davranışlar sıralanmakta ve bu davranışlar gerektiğinde örneklerle açıklanmaktadır.

B - KAPSAM

Burada belirtilen Kurallar, TÜBİTAK bilişim sistemlerini kullanan Kurum çalışanları geçici görevliler ve Kurum bilgi varlıklarına erişim izni verilmiş diğer kurum, kuruluş ve şirket çalışanları dahil olmak üzere bütün kullanıcılar için geçerlidir. Bu metinde geçen "bilgisayar sistemleri", "bilişim sistemleri", "bilgisayar kaynakları" gibi terimler; TÜBİTAK'a ait bütün yazılım, donanım, veritabanı, iletişim altyapıları ve benzeri diğer sistemlere karşılık gelmektedir.

Bu metinde yer alan Kurallar yasal düzenlemeleri içermez. Bu nedenle Tübitak bilişim sistemlerinin kullanan tüm kullanıcılar bilişim ve iletişimle ilgili yürürlükteki 5651 sayılı İnternet "Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele" kanunu başta olmak üzere bütün yasal mevzuata uygun davranmakla yükümlüdürler.

C - KULLANICILARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

TÜBİTAK bilişim sistemleri kullanıcıları aşağıdaki Kurallar ile tanımlanan hak ve sorumluluklara sahiptir. Kişisel bilgisayarından Kurumun ağ altyapısını kullanan kullanıcılar da bu kurallara uymak durumundadır.

TÜBİTAK'ın bilişim sistemlerine erişim hakkı Kurum çalışanlarına burada belirtilen Kurallara uygun davranmaları kaydıyla verilir. Kötüye kullanım; hakların kısıtlanması, disiplin işlemleri ve İş Kanununda belirtilen hukuki süreçlerin başlatılmasına yol açabilir.

C - 1. Dürüst Kullanım ve Bildirim

TÜBİTAK bilişim sistemlerini kullanan kullanıcılar, ağ, işlemci, veritabanı ve programlar gibi ortak kullanılan bilişim sistemleri kaynaklarını kullanırken mantıklı, sorumlu ve etik davranmalı ve bu sistemlerde yer alan veri ve dokümanların Kuruma ve/veya Kurum içerisindeki bir gruba/kişiye ait olduğunun farkında olmalıdırlar.

TÜBİTAK bilişim sistemleri üzerinden yapılacak olan her türlü talep ve destek başvurusu, http://istalep.tubitak.gov.tr adresinden erişilebilen İş Talep Sistemi üzerinden yürütülmektedir. Taleplerin doğru şekilde sonuçlandırılması ve her türlü veri ve zaman kaybını önlemek amacıyla, taleplerin açıklama kısmının detaylı şekilde doldurulması ve bu suretle ilgili teknik personelin doğru/eksiksiz bilgilendirilmesi kullanıcıların sorumluluğundadır.

TÜBİTAK bilişim sistemlerini oluşturan donanım ve yazılım unsurları, güvenlik, performans, fiziksel kısıtlar ve benzeri kriterler göz önünde bulundurularak planlanmış ve yapılandırılmıştır. Kullanıcılar, zaman içinde doğabilecek altyapı ve donanım yer değişikliği ya da kapasite artırımı gibi ihtiyaçlarını ilgili teknik personele bildirmekle yükümlüdür. Yer değişikliği ya da kapasite artırımı, belirtilen kriterleri sağlaması durumunda yalnızca ilgili teknik personel tarafından gerçekleştirilebilir.

Kullanıcılar, TÜBİTAK bilişim sistemlerinin güvenliği konusunda tehdit oluşturan durumlarda, ilgili teknik personele tehdidi ortadan kaldırmaya yönelik her konuda destek olmak ve talep edildiği durumlarda kullanmakta oldukları sistemleri kontrol için derhal ilgili bilişim teknik personeline teslim edilmekle yükümlüdür.

Burada yer alan kuralların ihlalinden şüphelenildiği takdirde veya herhangi bir güvenlik açığının fark edilmesi durumunda vakit kaybedilmeden ağ ve sistem yöneticileri bilgilendirilmelidir. E-Posta ile yapılacak bildirimlerde sdestek@tubitak.gov.tr adresi kullanılmalıdır.

C - 2. Kullanıcı Hesabının Güvenliğini ve Gizliliğini Koruma

Kullanıcılar, sahibi oldukları kullanıcı hesapları kullanılarak yapılan tüm işlemlerden sorumludurlar. Bu yüzden, bu hesaplarının güvenliği son derece önemlidir. Bu güvenlik, en başta sağlam bir parola seçimiyle başlar. Bu parolanın gizliliğinin korunması ve düzenli aralıklarla değiştirilmesi son derece önemlidir. Güvenli parola oluşturma konusunda dikkat edilmesi gereken temel kriterler aşağıda sıralanmıştır.

a) Parolalarda büyük ve küçük harfler, rakam ve karakter kombinasyonları birlikte ve iç içe kullanılmalıdır.
b) Parolalar en az sekiz haneden oluşmalıdır.
c) Parolalar, herhangi bir dilde anlamlı sözcükler, kişisel bilgi, ikilemeler, kısaltmalar, özel isimler ya da önemli bir tarih gibi kolay tahmin edilebilecek yapılarda olmamalı ve bu şekilde şifre kırma saldırılarına dayanıklı olmalıdır.
d) Klavye tuş yerleşim dizilişlerini takip eden ya da benzeri bir sistematiğe göre belirlenmemiş ve kötü niyetli kişiler tarafından gözle takip edilerek kolayca ezberlenemeyecek parolalar seçilmelidir.
e) Parolalar başkaları tarafından erişilebilecek herhangi bir yerde yazılı olarak saklanmamalıdır.

f) Parolalar, altı (6) aydan daha uzun olmayan periyotlarda düzenli olarak değiştirilmelidir.

Kullanıcılar, ağ ve sistem yöneticileri tarafından kendilerine tahsis edilen elektronik posta hesabı şifrelerini https://webmail.tubitak.gov.tr adresi altında yer alan şifre değiştirme bağlantısı kullanılarak değiştirebilirler. Bir kullanıcıya ait hesabın başkaları tarafından izinsiz kullandığından şüphelenilmesi durumunda, parola derhal değiştirilmeli ve bu durum ağ ve sistem yöneticilerine bildirilmelidir. E-Posta ile yapılacak bildirimlerde sdestek@tubitak.gov.tr adresi kullanılmalıdır.

C - 3. Fikri Haklara Saygı

Kullanıcılar, TÜBİTAK bilişim sistemlerini kullanırken her türlü fikri hakka saygı göstermekle yükümlüdürler. Telif hakkı ibaresi açık bir şekilde bulunsun veya bulunmasın başkasına ait olan hiçbir çalışma, sahibinin bilgisi ve/veya izni olmaksızın TÜBİTAK bilişim sistemleri aracılığıyla kopyalanamaz ve/veya dağıtılmaz. Elektronik ortamdaki bazı belge, veri ve benzeri dosyalarda, kullanım hakkı konusunda belirsizlik bulunabilir. Böyle durumlarda kullanıcılar kendilerine ait olmayan herhangi bir eserin, bir başkasına ait olduğunu bilmeli ve o kişinin fikri haklarına saygı duymalıdır.

C - 4. Uygunsuz / Kanun Dışı İletişim

İftira, zarar verici içerik, taciz, yalan, tehdit mesajı gibi yollarla yapıldığında kanunsuz veya uygunsuz olan herhangi bir iletişim, bilişim sistemleri aracılığıyla yapıldığında da eşit ölçüde kanunsuz veya uygunsuzdur. TÜBİTAK bilişim sistemleri, hiçbir şekilde mevzuata ve Kurum politikalarına aykırı şekilde kullanılamaz.

C - 5. Yazılım Kullanımı

Kurum bünyesinde kullanılan yazılımların tamamı telif hakkı yasalarına uymak zorundadır. Kurum tarafından lisanslanmış ya da Kuruma ait yazılımların izinsiz çoğaltılması, lisanssız yazılım kullanılması, bu tür yazılımların Kurum bilişim altyapıları kullanılarak iletilmesi ve barındırılması yasaktır. Kullanıcılar, Kurum bilişim sistemleri üzerinde çalıştırılan tüm yazılımların Bilişim Müdürlüğü tarafından sağlandığından ya da bilgisi dahilinde kullanıldığından emin olmalıdır. Yeni bir yazılıma ihtiyaç duyulduğunda İş Talep Sistemi üzerinden gerekli başvuru yapılmalı, kullanılmakta olan yazılımın kurallara uygunluğu konusunda şüphe duyulması durumunda ydestek@tubitak.gov.tr adresinden yazılım destek grubuna bilgi verilmelidir.

C - 6. Kaynakların Sorumlu Paylaşımı

Hafıza, işlemci, disk alanı, veritabanı ve internet erişimi gibi bütün kullanıcıların ortak kullanımına tahsis edilmiş kaynaklar paylaşılan kaynaklardır.

Herhangi bir sistemin veya ağın kaynaklarını yoğun bir şekilde kullanmak suretiyle başkalarının çalışmalarını engellemek veya yavaşlatmak kabul edilemez bir davranıştır. Disk alanı sınırlaması bulunmayan bir sistemin diskinin, sistemin internet veya yerel ağ bant genişliğinin yoğun bir şekilde kullanımı, sistemi kullanılamaz hale

getirebilecek veya performansını çok düşürecek hareketler buna örnek olarak verilebilir. Başlangıç seviyesindeki kullanıcılar, hangi hareketlerin “yoğun kullanım” olduğunun farkında olamayabilirler. Fakat, bir sistem yöneticisi tarafından uyarıldıktan sonra, bu tür kullanıcılar da ortak kaynakların kullanımı konusundaki hareketlerinden sorumlu tutulurlar. İhtiyaçların yoğun kullanım gerektirip gerektirmeği konusunda tereddütte kalınması halinde ağ ve sistem yöneticileriyle görüşülmelidir.

C - 7. Kişisel Kullanım

TÜBİTAK çalışanları, bilişim kaynaklarını öncelikli olarak günlük resmi görevlerini yürütmek için kullanmalıdırlar. Çalışanların bu kaynakları e-posta, bankacılık, vs. gibi kişisel işler için “Kaynakların Sorumlu Paylaşımı” bölümünde konulan sınırlamalar çerçevesinde kullanmaları da mümkündür.

TÜBİTAK, bilişim sistemlerinin kişisel kullanımını kısıtlama veya engelleme hakkını saklı tutar. Kişisel kullanım konusunda akla takılabilecek sorular sdestek@tubitak.gov.tr aracılığıyla sorulabilir.

C - 8. Uygunsuz Kullanım

Aşağıda sayılan fiiller uygunsuz kullanım niteliğindedir;

a) Yetkisinin olmadığı bir bilgisayar sistemini kullanmak, ağ üzerinde “açık kapı taraması” gibi, ağı yavaşlatıcı faaliyetlerde bulunmak veya ağ trafiğini dinleyerek yetkisi dışında veriye erişmek.
b) Kuruma ait verilerin tutulduğu, düzenli yedeklemesi yapılan ortak alanlara film, müzik gibi şahsi dosyalar koymak ya da bu alanlarda Kuruma ait verilerin mükerrer kopyalarını tutmak suretiyle sunucuların yükünü arttırmak, yedekleme işleminin yapılamamasına sebep olmak.
c) Kendi kimliğini saklamak veya başkasının kimliğini kullanarak hareket etmek (yalancı e-posta gönderimi gibi).
d) Kişiye tahsis edilmiş kullanıcı hesaplarını ortak kullanmak ve parolaları başkalarıyla paylaşmak.
e) Bir başkasının kullanıcı hesabını, dosyalarını veya verilerini izinsiz olarak kullanmak veya sistemdeki hizmete özel ve üstü güvenlik gerektiren bilgiyi dışarı sızdırmak.
f) Bir başkasının bilgisayarında bulunan herhangi bir veriyi silmek veya değiştirmek, açık bir şekilde paylaşılanlar (İnternet sayfaları gibi) dışında, bir başkasına ait verileri veya dosyaları okumak.
g) Kullanıcıların parolalarını tahmin etmek, kırmaya çalışmak veya diğer yollarla (parola kaydeden programlar vasıtasıyla) parola ele geçirmek.
h) Sistemlerin güvenliğini delmeye çalışmak(uygulamalar aracılığıyla sahip olunmayan yetkileri elde etmek).
i) Diğer kullanıcıların hakkı olan erişimlerini engellemek (yoğun dosya transferi veya e-posta bombalaması gibi yollarla)
j) Virüs, solucan, truva atı gibi başkalarının çalışmalarına veya verilerine zarar verecek programlar yaymak.
k) Kişilere, gruplara veya listelere e-posta yoluyla ticari amaçlı reklamlar göndermek.
l) Çıkar amacı taşıyan ve/veya ihtiyaç dışında büyük miktarda alıcıya e-posta göndermek.

m) TÜBİTAK bünyesinde sağlanan servisleri dışarı satmak.
n) TÜBİTAK bünyesindeki verilere Kurum dışından izinsiz ve uygunsuz erişim sağlayacak bir sistem kullanarak Kurumun bilgi güvenliğini riske atmak.
o) Başka şahısları incitecek veya taciz edecek e-posta yollamak.
p) Bilişim sistemlerini kullanarak yasalara aykırı herhangi bir davranışta bulunmak (örneğin; bilişim suçları, telif haklarını ihlal vs.)
q) Bilişim sistemlerini ahlak kuralları ile iş ahlakına aykırı amaç ve/veya şekillerde kullanmak, kumar oynamak;
r) TÜBİTAK'a ait bilişim sistemlerine kasıtlı olarak ya da ihmal sonucu zarar vermek, değiştirmek, kasıtlı olarak ya da ihmal sonucu sistemin performansının yavaşlamasına veya durmasına sebep olmak.
s) Yetkisiz veya izinsiz olarak TÜBİTAK'a ait herhangi bir donanımı ya da yazılımı Kurum dışına çıkartmak.
t) 5651 sayılı kanunda erişiminin engellenmesi öngörülen suçları kapsayan içerikli sitelere erişmek, bu kapsamdaki yayınları TÜBİTAK bilişim sistemleri üzerinde barındırmak, sunmak, sunulmasını sağlamak.

Uygunsuz kullanım, yukarıda sayılan fiilleri kapsamakla birlikte, bunlarla sınırlı değildir. Bunlar dışındaki herhangi bir davranışın uygunluğu konusunda tereddüt edilmesi halinde sdestek@tubitak.gov.tr adresinden destek alınabilir.

D - YAPTIRIMLAR

Burada sayılan kuralların dışında hareket edilmesi halinde TÜBİTAK, idari, hukuki ve/veya cezai yaptırım uygulama yoluna gidebilir. Disiplin cezası uygulanması gerektiren durumlarda yürürlükteki Toplu İş Sözleşmesi ve TÜBİTAK İnsan Kaynakları Yönetmeliği esas alınır. Disiplin soruşturması sonucu uygulanacak yaptırımın belirlenmesinde uygunsuz davranışın büyüklüğü, bu davranışta bulunan kişinin amacı ve ceza geçmişi göz önünde bulundurulur.